Roll No……………………….

Signature of Invigilator ………

Paper Code

BV-201

पतंजलि विश्वविद्यालय

University of Patanjali
Examination June-2022

बी. ए. व्याकरण, द्वितीयसत्रम्
व्याकरणम्, प्रथमपत्रम्
संस्कृतव्याकरणम् (3)

समयः - होरात्रयम् पूर्णाङ्काः ७०

निर्देशः अस्य प्रश्नपत्रस्य सप्तत्यङ्काः निर्धारिताः सन्ति, अङ्कनिर्देशः प्रतिखण्डं द्रष्टव्यः, सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

(खण्ड -क)

(काशिकातः)

१. पृष्टेषु त्रिषु सूत्रेषु द्वयोः काशिकारीत्या व्याख्यानाम्। **(5 x2 =10)**

1. सुबामन्त्रिते।
2. चतुर्थी तदर्थार्थबलिहितसुखरक्षितैः।
2. सप्तमीविशेषणे बहुव्रीहौ।

२. पृष्टेषु सप्तसु सूत्रेषु पञ्चानां पदकृत्यम्। **(2 x5 =10)**

1. लक्षणेनाभिप्रती आभिमुख्ये।
2. अन्यपदार्थे च संज्ञायाम्।
3. विशेषणं विशेष्येण बहुलम्।
4. ध्वाङ्क्षेण क्षेपे।
5. यस्य चायामः।
6. तृजकाभ्यां कर्त्तरि।
7. उपपदमतिङ्।

३. पृष्टेषु सप्तसु वार्तिकेषु पञ्चानां व्याख्यानाम्। **(2 x5 =10)**

1. श्रितादिषु गमिगाम्यादीनामुपसंख्यानम्।
2. अर्थेन नित्यसमासवचनं सर्वलिङ्गता च वक्ताव्या।
3. शतसहस्रौ परेणेति वक्तव्यम्।
4. चतुष्पाज्जातिरिति वक्तव्यम्।
5. गुणात्तरेण तरलोपश्चेति वक्तव्यम्।
6. अत्यादयः क्रान्ताद्यर्थे द्वितीयया।
7. सर्वनामसंख्ययोरूपसंख्यानम्।

४. प्रदत्तेषु चतुर्षु शब्देषु द्वयोः शब्दसिद्धिः। (5 x2 =10)

1. स्वादुङ्कारं भुङ्क्ते, 2. पञ्चपूली, 3. उपकुम्भम्, 4. सप्तगङ्गम्।

५. प्रदत्तासु चतसृषु शङ्कासु द्वयोः समाधान्म। (5 x2 =10)

1. 'समर्थः पदविधिः' इत्यत्र समर्थग्रहणं किमर्थम् - इति वर्ण्यताम्।
2. यथार्थे यदव्ययामिति सिद्धे समासे 'यथाऽसादृश्ये' इति वचनं किमर्थम्?
3. 'विशेषणं विशेष्येण बहुलम्' इत्यत्र बहुलग्रहणं किमर्थम्?
4. 'उपपदमतिङ्' इति तिङ्प्रतिषेधेन का परिभाषा कथञ्च ज्ञाप्यते।

(खण्ड -ख)

(नामिकतः)

१. पृष्टेषु पञ्चसु चतुर्णां शब्दानां रूपलेखनम्। (2.5 x4 =10)

1. सेमपा (नपु.), 2. सर्व (पु.), 3. विदूस् (पु.), 4. कर्तृ 5. श्रेयस्।

२. पृष्टेषु पञ्चसु चतुर्णां मुख्यसूत्रसहिता संक्षेपतः शब्दसिद्धिः। (2.5 x4 =10)

1. विद्वान्, 2. सखा, 3. सर्वस्मै, 4. मम, 5. सुधिया।

--------------x--------------